

דף יג.

עין משפט כ.

יו"ד סימן רנב פעיף ה

ה. י. פודים האשה לפני האיש, ואם רגילים במשכב זכור פודים האיש קודם.

הגה: האיש והאשה שרוצים לטבוע בנהר הצלת האיש ^מ קודם.

עין משפט ל.

יו"ד סימן רנא פעיף ה

ה. י. איש ואשה שבאו לבקש מזון, מקדימין האשה לפני האיש ^ב וכן אם באו לשאול כסות. וה"ה יתום ויתומה שבאו להנשא מקדימין היתומה.

עין משפט מ.ג.

יו"ד סימן רנב פעיף ה

עיינ לעיל עין משפט כ

עין משפט ס.

יו"ד סימן רמב פעיף לה

ה. מה. אבידתו קודמת ^ס לאבידת רבו ואבידת אביו.

יו"ד סימן רנב פעיף ט

ה. יא. הוא ואביו ורבו שלושתם בשבי, הוא קודם לרבו, ורבו קודם

מ. מב"י בסי' רנ"א וכן משמע מסוף הוריות, ועיין בסי' רנ"א סעיף ח', ושם בבאר הגולה אות י"א.

נ. ואף דאיש מצווה על פו"ר כיון שמישיאין כאן היתומה יהיה לה מזונות, מראשון ציון. והטעם שמקדימין אשה שאין דרך אשה לחזור על הפתחים ואפי' מחזרת עתה כיון שאין דרכה יש להקדימה שלא תחזור או שמתביישת לחזור אצל אחרים. ש"ך ס"ק י"ב. ודוקא לכסות שניהם או להחיות שניהם, אבל האיש להחיות והאשה לכסות, ודאי להחיות האיש קודם, ודוקא שיש חשש שמא ימות האיש אבל בלאו הכי מקדימין האשה לכסות שיש חשש לאפקרותא וגנאי גדול, כ"כ בספר ראשון לציון.

ס. ממשנה בב"מ דף ל"ג ע"א. מ"מ בחו"מ ריש סי' רס"ד כתב דיש לאדם ליכנס לפנים משורת הדין ולא לדקדק ולומר שלי קודם, אם לא בהפסד דמוכח. ש"ך ס"ק ס"ז.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

לאביו ע, ואמו קודמת לכולם.

עין משפט ע.פ. יו"ד סימן רמב סעיף לד

לד. מג. אבידת אביו ואבידת רבו מובהק פ אבידת רבו קודמת ע, ואם היה אביו שקול ק כנגד רבו אבידת אביו קודמת.

לד. מד. היו אביו ורבו נושאים משאוי מניח של רבו ואח"כ מניח של אביו. היו אביו ורבו בבית השביה, פודה את רבו ואח"כ פודה את אביו, ואם היה אביו ת"ח פודה את אביו ואח"כ פודה את רבו ר.

הגה: ה"ה שמפרק משאו של אביו קודם ש, אע"פ שאינו שקול בחכמה כרבו, אבל אינו מחזיר אבידת אביו קודם עד שיהיה שקול ה כנגד רבו.

הגה: י"א הא דרבו קודם לאביו היינו שלומד עמו בחנם אבל אם אביו שוכר לו מלמד א אביו קודם לכל דבר, וכן נראה עיקר.

ע. ואם אביו חכם אפי' אינו שקול כרבו, אביו קודם כדלעיל בסי' רמ"ב סעיף ל"ד. ש"ך ס"ק ח'.

ומש"כ ואמו קודמת לכולם, מ"מ אשתו קודמת לאמו, ועיין באות ט"ו מש"כ, ואמו קודמת לכולם פירושו אפי' לעצמו משום שמא יעשו בה איסור, ודוקא שאין בשביה סכנת נפשות אבל ביש סכנה הוא קודם לכולם. ש"ך ס"ק י'.

פ. אבל אם אינו מובהק אבידת אביו קודמת אפי' אינו חכם כלל, ב"י, ופשוט הוא. ש"ך ס"ק ס"ב.

צ. היינו כששניהם לפניו להשיב ואינו יכול להשיב כי אם אחת מהן, ועיין בחו"מ ריש סימן רס"ד. ש"ך ס"ק ס"א.

ק. אבל אם אינו שקול אפי' שהוא חכם, רבו המובהק קודם. ש"ך ס"ק ס"ג.

ר. והש"ך בס"ק ס"ד כתב לעיין בסי' רנ"א בסוף סעיף ט', ובסימן רנ"ב סעיף ט'.

ש. הב"י מסתפק במפרק אפי' כשהוא שקול כנגד רבו, כיון שאין שם סכנת גוף ולא הפסד ממון, ומשמע דאם אינו שקול פשוט לו שרבו קודם, והאמת שהרא"ש לא מכריע בזה. ש"ך ס"ק ס"ה.

ת. והטעם דבפדיון ופירוק המשא יש צער הגוף, בזה מועיל לאביו להיות קודם כשהוא חכם אע"פ שאינו שקול כרבו, אבל לענין אבידתו שהוא ממון אין מועיל להקדימו עד שיהיה שקול כרבו. ט"ז ס"ק י"ט.

ועיין בספר ראשון לציון לרבינו חיים בן עטר זצ"ל שהאריך מאוד בטוב טעם ליישב מדוע באבידה בעינין שקול להקדמת אביו, ולגבי פריקת המשא לא מהני שקול, ולגבי פדיון אפי' היותו ת"ח ואינו שקול יקדים אביו, ע"ש.

א. וה"ה אם אין אביו שוכר לו הרב אלא הקהל משלמים לרב ללמדו וכלי זה לא היה מלמדו ג"כ אביו קודם. ש"ך ס"ק ס"ו. מספר חסידים.

יו"ד סימן רנב פעיף ט

עיינ לעיל עין משפט ס

יו"ד סימן רנא פעיף ט

עין משפט ר.

ט. יא. היו לפנינו עניים הרבה ואין בקופה לפרנס או לכסות כולם מקדים הכהן ללוי^ב, ולוי לישראל, וישראל לחלל, וחלל לשתוקי, ושתוקי לאסופי^ג, ואסופי לממזר, והממזר לנתין, והנתין לגר, וגר לעבד משוחרר.

ט. יב. כמה דברים אמורים ששניהם שווים בחכמה אבל אם היה ממזר ת"ח וכהן גדול עם הארץ, הממזר ת"ח קודם.

הגה: אפי' החכם לכסותו והעם הארץ להחיותו, החכם קודם^ד.

הגה: אשת חבר כחבר^ה.

ט. יג. כל הגדול בחכמה קודם לחבירו, ואם היה רבו או אביו אחד מהם אע"פ שיש שם גדול מהם בחכמה, רבו או אביו שהוא ת"ח^ו הם קודמין לזה שהוא גדול ממנו.

דף יג:

יו"ד סימן רמד פעיף טו

עין משפט א.ב.ג.

טו. טז. כשהנשיא נכנס לבית המדרש עומדים ואינם יושבים עד שיאמר

ב. ממשנה בסוף הוריות ומפרש שם טעמא בגמ'.

ג. עיין באבן העזר סי' ד' מהו שתוקי ומהו אסופי.

ודוקא ת"ח קודם שנאמר בה יקרה מפנינים אבל בעל מעשה לא מקדימין, מספר ראשון לציון.

ד. כתב הש"ך בס"ק ט"ז דזה מדינא, אבל בזה"ז שאין ת"ח אפי' לענין ליטרא זהב כדלעיל בסי' רמ"ג סעיף ז' כ"ש שאין לדחות פקוח נפש מפניו ולהחיותו קודם.

ה. ב"י מירושלמי, ומשמע אפי' מת בעלה והיא אלמנה דאל"כ יקדימו בעלה הת"ח.

ו. והיינו שאם אביו ת"ח קודם לרבו שגדול בחכמה מאביו, דלענין פדיון נפשות לא בעינן שיהיה שקול כרבו. ש"ך ס"ק י"ז.

*****
את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

להם שבו. כשאב בית הדין נכנס עושים לו שורות ועומדים מכאן ומכאן עד שישב במקומו. כשהחכם נכנס כל שיגיע לו בד' אמותיו עומד מלפניו אחד עומד ואחד יושב עד שיגיע למקומו.

עין משפט ד. יו"ד סימן רמד פעיף טז

יז. בני החכמים ז' בזמן שהרבים צריכים להם מפסיעים על ראשי העם ונכנסים למקומם. ואין שבח לת"ח שיכנס באחרונה. יצא לצרכיו נכנס וחוזר למקומו.

עין משפט ה. יו"ד סימן רמד פעיף יז

יח. בני חכמים שאבותיהם ממונים על הציבור, בזמן שיש בהם דעת לשמוע נכנסים ויושבים לפני אביהם ח' והופכים פניהם כנגד אביהם, ואם אין בהם דעת לשמוע הופכים פניהם כלפי העם.

עין משפט ז. חו"מ סימן רנה פעיף ט

י. היה פקדון ביד אביהם ואינו יודע היכן הניחו, ואמרו לו בחלום כך וכך הם ובמקום פלוני הם ושל פלוני הם, או של מעשר שני הם ומצאם במקום שנאמר לו בחלום ובמנין שאמרו לו הרי הם שלו ט' כיון שדברי חלומות אינם מועילים ולא מורידים.

ז. או התלמידים של החכמים.

ח. פירש הט"ז דיש לאביהם רשות ליקח בניהם לידם עמהם ולהחזיקם אצלם במקום מושבם ואף במשתה כן, וזה משום כבוד אביהם.

ט. שם בברייתא, וכתב ה"ה בפ"י מזכיה הלכה ז' ואע"פ שצדק הדמיון במנין ובמקום אולי לא אמת במה שדימה שזה של פלוני. וכתב הסמ"ע בס"ק כ"ח דאפי' אביו אמר לו בחלום.